

عنوان مقاله:

پیشینه نقش مار در عیلام و جیرفت و تصویر آن در آیین زردشتی

محل انتشار:

فصلنامه پازند، دوره 8، شماره 28 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

محمدتقی راشد محصل - استاد، فرهنگ و زبانهای باستانی، پژوهشکده زبانشناسی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

فهیمة شکیبا - دانشجوی دکتری رشته فرهنگ و زبان های باستانی، پژوهشکده زبان شناسی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

خلاصه مقاله:

مار خزنده معروف، از جانورانی است که در اساطیر بسیاری از اقوام و ملل به صورت گوناگون مطرح است. در ایران نیز این جانور حجم زیادی از نقوش را به خود اختصاص داده است. چنین به نظر می‌رسد که این نقش، مفهوم خاصی با خود داشته، نماد واقع می‌شده و با مذهب و باورهای مردم نیز پیوند داشته است. همین نکته پژوهندگان را متوجه کاربرد نقش مار در آثار بازمانده از عیلام و مناطق همجوار آن مانند جیرفت و به طور کلی تفاوت‌های آن با آیین زردشتی می‌کند. نقش مار در عیلام بیش از هر چیز پیوستگی خود را با ایزد، آب، باروری و جهان دیگر آشکار می‌سازد در حالی که در جیرفت شاهد نقش مارهای به هم پیوسته و در هم تنیده، مارهای حلقه بسته و حتی ستیز مار با دیگر جانوران هستیم. بعد از آن همزمان با نفوذ آیین زردشتی در ایران این جانور نقشی جدید و کاملاً متفاوت از قبل پیدا می‌کند تا جایی که جزء مخلوقات اهریمنی معرفی می‌شود. در این مقاله با توصیف و بررسی تکرار نقش این جانور در صحنه های مختلف، نوعی تقسیم بندی مجزا برای هر کدام از مناطق (عیلام و جیرفت) ارائه و معانی و مفاهیم اسطوره‌ای مرتبط با هر نقش توضیح داده می‌شود. در پایان نیز به نقش مار در آیین زردشتی نیز به اختصار اشاره می‌شود.

کلمات کلیدی:

مار، عیلام، جیرفت، آیین زردشتی (متون اوستا و پهلوی)

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2028868>

